

A számviteli törvény változásai 2014-ben – vegyes saláta

Az előző évekhez hasonlóan hírlevelünkben idén is áttekintjük a számviteli törvény („Szt.”) tárgyevi főbb módosításait. Ezek egyrészt az új Polgári Törvénykönyv („Ptk.”) 2014. március 15-i hatálybalépéséhez kapcsolódnak, a változások másik csoportját pedig a 2014. november 26-án kihirdetett 2014. évi LXXIV. törvény módosításai alkotják.

1. Pénzügyi lízing [Szt. 3. § (8) 13. pont]

A Ptk. 2014. március 15-i hatálybalépésével a számviteli törvény a Ptk. pénzügyilízing-fogalmát vette át, amely azonban jelentősen eltér mind a számviteli törvényben korábban meghatározott fogalomtól, mind a hitelintézetekről szóló törvényben megadott fogalomtól. Ez az eltérés számos alkalmazásbeli és értelmezési kérdést vetett fel, amelyekkel hírlevelünk [2014. februári](#) számában foglalkoztunk. A 2014. novemberi törvénymódosítás ismét megváltoztatta a pénzügyi lízing fogalmát, és a számviteli törvény a hitelintézetekről szóló törvényben meghatározott pénzügyilízing-fogalmat vette át.

Hatálybalépés: A hitelintézetekről szóló törvényben meghatározott pénzügyilízing-fogalmat először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre.

2. Az ellenőrzés megállapításának fogalma [Szt. 3. § (3) 2. pont]

Az ellenőrzés megállapításának fogalma kibővül azzal, hogy hibának és hibahatásnak minősül a szerződésmódosítással, a számviteli bizonylatok módosításával dokumentált, beszámolóval lezárt üzleti évet, éveket érintő gazdasági események könyvviteli elszámolásban rögzítendő jellemzőinek utólagos módosítása is. A hiba fogalmának ezen bővítésével teljes képzavar jön létre, hiszen hibának minősülne, és így az eredeti teljesítés időpontjára javítandó az, amikor a felek utólag egy korábbi szerződést módosítanak például a vételár számítására vonatkozó képlet tekintetében, és elszámolnak a keletkező különbözettel. Már az is erősen megkérdőjelezhető, hogy miért kellene ennek az utólagos megállapításnak a hatását számvitelileg visszavinni az eredeti ügylet időpontjára. Az pedig, hogy bárki is hibázott volna ebben a helyzetben, végképp vitatható. A legfőbb kérdés tehát az, hogy egy következő jogszabály-módosítással lehet-e majd orvosolni a most kialakult helyzetet.

A hibák számviteli elszámolásával kapcsolatos kérdésekkel hírlevelünk [2013. májusi](#) számában foglalkoztunk.

Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre.

3. Nem pénzbeli pótbefizetés [Szt. 37. § (1) d), (2) e), (7), 38. § (4), (10), 49. § (1), 50. § (10)]

A Ptk. alapján a pótbefizetés már nemcsak pénzeszközzel, hanem nem pénzbeli hozzájárulás útján is teljesíthető. [Ptk. 3:183 (2)] A Ptk.-val való összhang megteremtése érdekében a számviteli törvény módosítása egyértelművé teszi, hogy a pótbefizetést a pénzmozgással, az eszközmozgással egyidejűleg kell elszámolni. További előírás, hogy a pótbefizetesként, vagy annak visszafizetéseként kapott eszköz bekerülési értéke a közgyűlés/taggyűlés által hozott határozatban meghatározott érték lesz. Az eszköz átadását az értékesítés szabályai szerint kell elszámolni.

Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre.

4. Átsorolás befektetett eszközök és forgóeszközök között [Szt. 23. § (5)]

A számviteli törvény jelenlegi előírása szerint, ha egy eszköz használata, rendeltetése megváltozik, akkor azt át kell sorolni a befektetett eszközök közül a forgóeszközök közé, vagy fordítva, azonban nem határozza meg az átsorolás időpontját. A módosítás egyértelművé teszi, hogy az ilyen eszközt legkésőbb a mérlegkészítés időszakában, a fordulónapra vonatkozóan kell átsorolni.

A számviteli törvény azonban továbbra sem ad útmutatót arra vonatkozóan, hogy milyen körülmények minősülnek a használat, a rendeltetése megváltozásának. A módosítás azt sem teszi egyértelművé, hogy át kell-e sorolni az eszközt a fordulónapon, ha a használat, rendeltetés a fordulónap után, de a mérlegkészítés előtt változik meg. Ezzel a kérdéskörrel hírlevelünk [2014. évi novemberi](#) számában foglalkoztunk.

Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre.

5. Üzletág-átruházás elszámolása [Szt. 72. § (4) e)]

A számviteli törvény módosítása előírja, hogy az áfatörvény szerinti üzletág-átruházás esetén, ha az ellenérték az átadott eszközök, átadott kötelezettségek értékével csökkentett piaci értékét meghaladja, akkor ezt a különbözetet az értékesítés nettó árbevételeként kell elszámolni az eladónál.

A számviteli törvény továbbra sem tartalmaz konkrét előírást az alábbiakra vonatkozóan:

- az üzletághoz tartozó eszközök kivezetését jellegüknek megfelelően kell-e elszámolni az eredményben,
- hogyan határozzuk meg az eszközök ellenértékét,
- hogyan számoljuk el az üzletágba tartozó kötelezettség kivezetését, és
- a kötelezettség értéke alatt azok könyv szerinti vagy piaci értékét kell-e érteni.

Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre.

6. Exportfuvar [Szt. 74. § (3)]

A módosítás szerint most már nem az exportértékesítés árbevételét csökkenti a magyar határállomás és a külföldi rendeltetési hely közötti útszakaszra jutó szállítási és rakodási, raktározási költség. Ehelyett ezt a költséget is az általános előírások szerint kell elszámolni az időszaki költségek között.

Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre.

7. Értékhatárok devizában [Szt. 20. § (5a)]

A számviteli törvény egyes rendelkezései forintban meghatározott értékhatárhoz kötöttek, ezért eddig kérdéses volt, hogy a devizás könyvvizetést alkalmazó vállalkozók ezt milyen árfolyamon átváltva vegyék figyelembe. A Szt. módosítása előírja, hogy amennyiben a vállalkozó a beszámolóját devizában készíti el, a forintban meghatározott értékhatárokat a Magyar Nemzeti Bank adott időpontra vonatkozó devizaárfolyamán kell átszámítania.

E tekintetben kérdéses lehet, hogy mit kell „adott időpont” alatt érteni. Például kis értékű tárgyi eszköz esetén, vagy az árbevételre vonatkozó értékhatárok vizsgálata során lehet-e időszaki átlagárfolyamot vagy a fordulónapi árfolyamot alkalmazni, esetleg tranzakciónként a teljesítéskori árfolyamot kell alkalmazni?

Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre.

8. Beszámoló és közbenső mérleg felhasználhatósági időtartama [Szt. 21. § (7)]

A Ptk. több esetben is hivatkozik arra, hogy a saját tőke alátámasztására a legutolsó beszámolót vagy a közbenső mérleget kell figyelembe venni. Ilyen eset például az osztalékfelőlegről szóló döntés. A módosítás meghatározza, hogy a beszámolót vagy a közbenső mérleget a fordulónapot követő hat hónapig lehet figyelembe venni, hacsak jogszabály eltérően nem rendelkezik.

Hatálybalépés: 2014. november 27.

9. Késedelmi kamat elszámolása [Szt. 44. § (1) c)]

A Ptk. szabályai alapján a késedelmi kamat-kötelezettség a késedelembe esés napján, a törvény erejénél fogva beáll. Ezzel összhangban módosult a számviteli törvény, mely szerint a késedelmi kamatot passzív időbeli elhatárolásként nem lehet kimutatni. A késedelmi kamat és behajtási költségátalány kérdéskörével hírlevelünk [2013. novemberi](#) számában foglalkoztunk.

Hatálybalépés: 2014. november 27.

10. Bizalmi vagyonkezelés [Szt. 3. § (1) 2., (14), 7/B. §, 27. § (1), (9), 40/A. §, 50. § (9), 54. § (10)-(11), 77. § (3) i-j), 81. § (2) i-j), 84. § (1), 154. § (1a)]

2014. február 25-én lépett hatályba a 2014. évi XV. törvény a bizalmi vagyonkezelékről és tevékenységük szabályairól. Ehhez kapcsolódóan a Ptk. 2014. március 15-i hatálybalépésével lehetővé teszi bizalmi vagyonkezelési szerződés kötését. A számviteli törvény szintén 2014. március 15-i hatállyal ennek megfelelően több ponton is módosult, és kiegészült a kezelt vagyona és a vagyonrendelőre vonatkozó szabályokkal. A 2014. novemberi törvényt módosítás további módosításokat tartalmaz.

A számviteli törvény módosítása előírja, hogy a kezelt vagyon beletartozik a vállalkozó fogalmába, ennek megfelelően a kezelt vagyont érintő gazdasági események elszámolására, bemutatására a számviteli törvény szabályait kell megfelelően alkalmazni. A kezelt vagyona vonatkozó beszámolási és könyvvezetési kötelezettségnek a bizalmi vagyonkezelő tesz eleget. Az egyes kezelt vagyonokról vagyonként önálló könyvvezetést kell folytatnia, és külön-külön beszámolót kell készítenie. A kezelt vagyon éves beszámolója, illetve egyszerűsített éves beszámolója mentesül a könyvvizsgálat és közzétételi kötelezettség alól. A vagyonrendelő a kezelt vagyona vonatkozó követelését a befektetett eszközök között tartós kölcsönként, a kezelésbe adott vagyon után kapott (járó) hozamot kapott (járó) osztalékként mutatja ki.

Hatálybalépés: 2014. március 15-től, módosult 2014. november 27-től

11. Egyéb változások

- **Devizás tételek fordulónapi értékelése:** A módosítás egyértelművé teszi, hogy devizás követelés jellegű aktív időbeli elhatárolásokat és kötelezettség jellegű passzív időbeli elhatárolásokat is át kell értékelni a fordulónapi árfolyamon. *Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre. [Szt. 60. § (2)]*
- **Pénzvisszatérítési akció elszámolása:** Az áfatörvénnyel való összhang megteremtését szolgálja ez a módosítás. A közvetett pénzvisszatérítési akció keretében kapott, illetve adott engedmény áfával csökkentett összegét egyéb bevételként, illetve egyéb ráfordításként kell elszámolni a nem számlázott utólagos engedmény szabályai szerint. *Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre. [Szt. 77. § (7), 81. § (5)]*

- **Sérelemdíj:** A Ptk. előírja, hogy akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemtől. [Ptk. 2:52. §] Ezzel összefüggő módosítás, hogy az egyéb bevételek, illetve az egyéb ráfordítások között kell elszámolni a kártérítések mellett a sérelemdíjakat is. *Hatálybalépés: Először a 2015-ben induló üzleti évre kell alkalmazni, de a korábbi alkalmazás megengedett a 2014-ben induló üzleti évre. [Szt. 77. § (2) b), 81. § (2) b)]*
- **Ázsiós jegyzettőke-emelés:** A módosítás pontosítja, hogy alapításkor csak az alapítás részeként, tőkeemeléskor csak a tőkeemelés részeként átadott pénzeszközök vagy egyéb eszközök helyezhetők a tőketartalékba „ázióként”. *Hatálybalépés: 2014. november 27. [Szt. 36. § (1) b)]*
- **Átalakulás, egyesülés, szétválás:** A 2014. március 15-én hatályba lépett Ptk. megkülönbözteti az átalakulást, az egyesülést, a szétválást fogalmait. Ennek megfelelően a számviteli törvény fogalomhasználatát is módosították. A módosítás továbbá egyértelművé teszi, hogy a vagyonmérlegben mérleg szerinti eredmény nem szerepelhet, a mérleg szerinti eredményt az eredménytartalékba át kell vezetni. *Hatálybalépés: 2014. november 27. [Szt. 49. § (1), 86. § (3) c), (6) d), 136. § (8), (10), egyéb paragrafusok]*

Végszó

Hírlevelünk némileg eltér a korábbiakban megszokottaktól, hiszen most elsősorban nem kérdéseket vet fel, hanem összefoglalja a legfontosabb jogszabály-módosításokat. Amennyiben a jogszabály-módosítások kapcsán kérdések merültek fel Önökben, javasoljuk, hogy keressék meg adó-vagy számviteli tanácsadójukat, vagy bennünket.

Kapcsolat

Boros Judit
Partner

T: +36 1 887 7196

Kajtár László
Partner

T: +36 1 887 7324

KPMG Hungária Kft.

Váci út 31. H-1134 Budapest

E: kerdोजekek@kpmg.hu

Rakó Ágnes
Igazgató

T: +36 1 887 7438

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszzerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást.

A KPMG név, a KPMG logó és a „cutting through complexity” a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2014 KPMG Hungária Kft, a magyar jog alapján bejegyzett korlátozott felelősségű társaság, és egyben a független tagtársaságokból álló KPMG-hálózat magyar tagja, amely hálózat a KPMG International Cooperative-hez („KPMG International”), a Svájci Államszövetség joga alapján bejegyzett jogi személyhez kapcsolódik. Minden jog fenntartva.